

PRE ERA

Slutrapport, mars 2020

Utvärdering av Miljösamverkan Västra Götaland och Miljösamverkan Halland

Innehåll

1	Sammanfattning, sid 3
2	Bakgrund – Om miljösamverkan, sid 4
3	Om utvärderingen – syfte och resultat, sid 5
4	Utvärderingsmetoder, sid 6
5	Översiktlig tids- och aktivitetsplan, sid 7
6	Övergripande resultat och analys, sid 8-17
7	Slutsatser och rekommendationer, sid 18-21

Sammanfattning

- Under inledningen av 2020 har en gemensam utvärdering genomförts av Miljösamverkan Västra Götaland och Miljösamverkan Halland.
- Uppdraget var att genomföra en utvärdering för att få ett underlag dels inför ny programperiod i Västra Götaland, i syfte att besluta om Miljösamverkan ska fortsätta och i så fall i vilken form och dels för hur den gemensamma miljösamverkan ska se ut.
- Utvärderingen har genomförts i två delar, dels genom en enkätundersökning som gått ut till samtliga kontaktpersoner och dels genom tre fokusgrupper med handläggare samt representanter från beredningsgrupp och styrgrupp.
- Resultatet visar att miljösamverkan skapar värde i form av samsyn, kunskapsdelning och ökad effektivitet. Målgruppen upplever också att miljösamverkan bidrar till stor nytta i förhållande till resursåtgång och att det som görs inom miljösamverkan i hög utsträckning svarar mot de behov som finns. Många av kommunerna vill också vara delaktiga i högre utsträckning än idag, vilket är ett gott betyg till verksamheten, men uppger att resursbrist är ett hinder. Detta gäller också Länsstyrelserna.
- De utvecklingsområden som utvärderingen visat på handlar framförallt om den digitala kommunikationen där tillsynsportalen är något som återkommande nämns i enkätsvaren. Det finns också önskemål om att kunna engagera sig i kortare eller mindre omfattande aktiviteter.
- Preeras rekommendation är att miljösamverkan ska fortsätta sin verksamhet. De utbildningar som erbjuds och de gemensamma tillsynskampanjerna är uppskattade och bör därför även fortsatt vara viktiga delar i samverkan. Vi rekommenderar att tillsynsportalen ses över för att bli mer av den plattform för erfarenhetsutbyte och nätverkande den är avsedd att vara. Vidare ser vi ett behov av att lägga extra fokus på att delaktiggöra cheferna då deras engagemang är avgörande för att uppnå den verksamhetens fulla potential.

Bakgrund

Miljösamverkan Västra Götaland och Miljösamverkan Halland är sedan 2014 två nära samverkande organisationer inom miljö- och hälsoskyddsfrågor som genom olika projekt och aktiviteter ger stöd till huvudmännen.

- Miljösamverkan Västra Götaland och Miljösamverkan Halland (hädanefter kallas de gemensamt endast Miljösamverkan) omfattar miljö- och hälsoskyddsfrågor inom miljöbalkens och livsmedelslagstiftningens områden samt närliggande lagstiftning, och andra insatser som stöttar arbetet med dessa.
- Miljösamverkan arbetar med ett urval aktuella frågor grundat i miljökontorens behov och en bedömning av att det i dessa frågor finns kvalitets- och effektivitetsvinster att göra. De projekt som Miljösamverkan driver ger ofta stöd till myndighetsutövning, exempelvis inspektioner. Att delta i Miljösamverkans projekt och aktiviteter är frivilligt.
- Miljösamverkan Västra Götaland har bedrivits sedan 1999 och bedrivs i samverkan mellan följande huvudmän: Länsstyrelsen Västra Götalands län (miljöskyddsavdelningen samt veterinär- och djurskydds-enhet), länets kommuner (miljönämnder och miljökontor) samt de fyra kommunalförbunden. Miljösamverkan Halland bedrivs i samverkan mellan Länsstyrelsen Hallands län och länets sex kommuner.
- Sedan 2014 har Miljösamverkan Västra Götaland och Miljösamverkan Halland ett nära samarbete. Syftet med samverkan har varit att få större utväxling av insatta resurser och möjliggöra ett fortsatt arbete för att nå den gemensamma visionen och värdegrunden "Det önskade läget".
- Miljösamverkan Västra Götaland drivs i fyraårsperioder och den nuvarande programperioden avslutas december 2020. Miljösamverkan Halland är en löpande verksamhet. År 2016 genomfördes en gemensam utvärdering av miljösamverkans arbete de senaste tre åren.

Om utvärderingens syfte och resultat

Syfte

Utvärderingen görs för att få ett avstamp inför den kommande programperioden i Västra Götalands län. Syftet med utvärderingen är tvådelat; dels att få ett underlag för beslut om Miljösamverkan Västra Götaland ska fortsätta och dels hur den gemensamma miljösamverkan i så fall bör vara utformad. En gemensam utvärdering görs eftersom organisationerna samverkar tätt.

Specifikt berör frågeställningen följande områden:

- Hur bör miljösamverkan vara organiserad från och med 2021?
- Vilka områden bör miljösamverkan vara fokuserad på?
- Vilken nytta har miljösamverkan bidragit till i relation till kostnaderna?
- Vilka förbättringar kan göras för att få större utväxling av insatta resurser?
- Hur nära är verksamheten att leva upp till det önskade läget för miljösamverkan (till exempel: "Vi är den myndighet vi själva vill möta")

Resultat

- En rapport som fastställer en utvärdering av nuläget
- Rekommendationer om framtida inriktning för miljösamverkan
- Dokumentation

Utvärderingsmetoder

Inom ramen för uppdraget har både kvantitativt och kvalitativt inriktade utvärderingsmetoder använts för att utvärdera miljösamverkans organisation och verksamhet.

Datinsamling via enkät

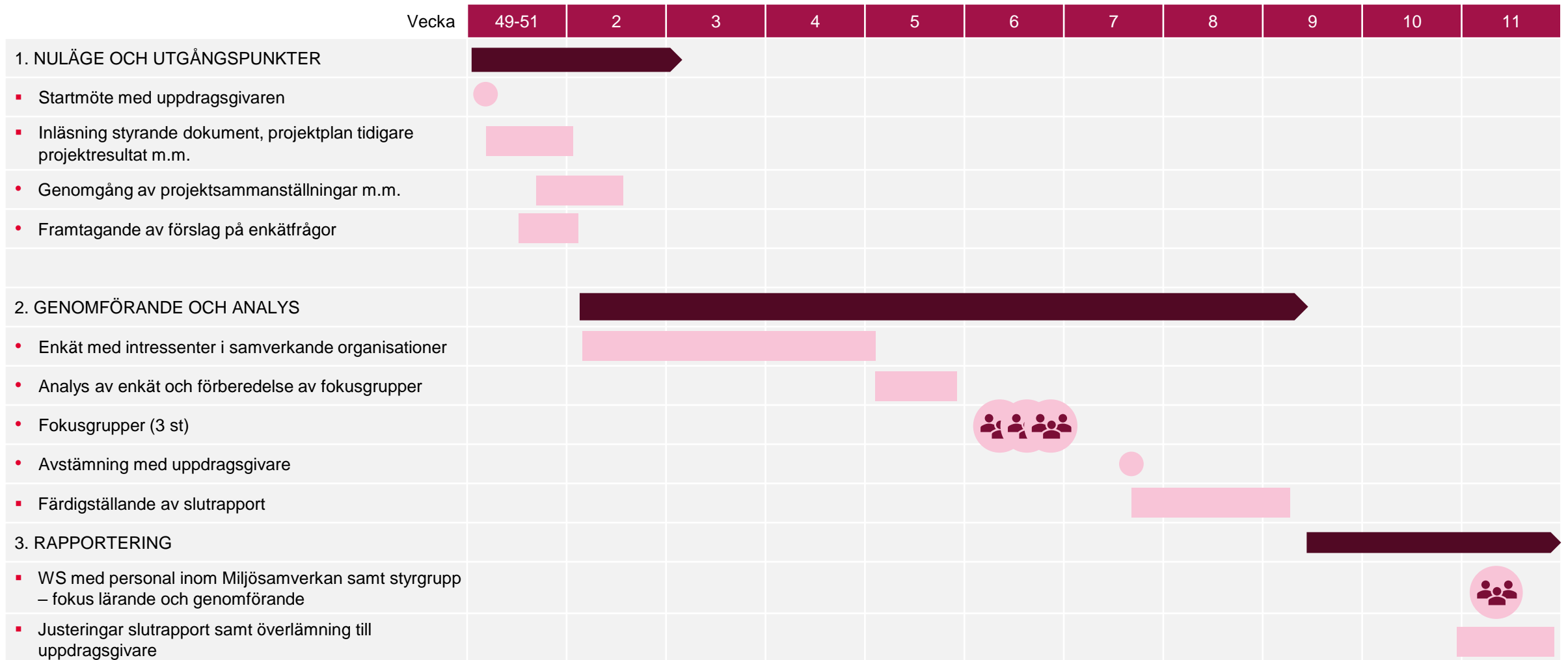
- För att utvärdera och analysera hur målgruppen upplever miljösamverkan har en kvantitativt inriktad enkät använts.
- Enkäten har gått ut till samtliga kontaktpersoner, totalt 47 personer, och utgick från frågeställningar kring "Det önskade läget", upplevd nytta i förhållande till resursåtgång, kommunikation och arbetssätt.
- Svarsfrekvensen var 98 % (den höga svarsfrekvensen uppnåddes genom påminnelser från projektledare).

Fördjupande samtal i fokusgrupper och styrgrupp

- Fördjupande samtal har förts i tre fokusgrupper med ett urval av nyckelpersoner i syfte att fördjupa insikter och analys av enkätresultatet. I fokusgrupperna deltog dels centrala intressenter såsom styrgruppsmedlemmar, projektledare och beredningsgrupp och dels kontaktpersoner.
- Ytterligare en avslutande workshop har genomförts med representanter från de två styrgrupperna för Miljösamverkan Halland och Västra Götaland i syfte att bidra till utbyte av erfarenheter och gemensamma lärdomar.

Översiktlig tid- och aktivitetsplan

Övergripande resultat och analys

Miljösamverkans nytta och bidrag till det önskade läget

Skapar värde i form av samsyn och kunskapsdelning

- De huvudsakliga nyttor som miljösamverkan bidrar till handlar om dels ökad samsyn, vilket är viktigt för att kunna säkerställa en rättssäker och likvärdig tillsyn mellan kommuner, och dels kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte.
- Genom miljösamverkan upplever målgruppen att de får ett bredare kontaktnät som möjliggör professionellt utbyte och att kunna dela med sig av kunskap och erfarenheter. Samarbetet föder även nytänkande och ger ökad kraft och draghjälp genom gemensamma kampanjer. I en av fokusgrupperna lyfts det fram att det kanske framför allt är de nyanställda som har nytta av samarbetet. Och när nya projekt startas så är det kanske framför allt dom mest oerfarna som hoppar på och deltar.
- Utöver kunskapsdelningen i nätverket ger miljösamverkan kompetensutveckling i form av inspiration, generella kompetenshöjande insatser inom t ex kommunikation och bemötande samt mer specifik kompetensutveckling inom respektive tillsynsområde.
- Det upplevda värdet av miljösamverkan ser lite olika ut beroende på om det är en kommun som svarat på enkäten eller någon av länsstyrelserna. En av länsstyrelserna upplever att de får mycket värde utifrån sitt uppdrag att vägleda kommuner men inte lika mycket i sitt eget tillsynsuppdrag.

"Hela syftet med miljösamverkan är ju att vi gör saker tillsammans, men vi gör också saker som vi annars inte alls skulle ha gjort."

"Vi ser inte den stora vinsten i kostnadseffektivitet eller tid, utan snarare i samsynen inom länet/länen, och en likvärdig tillsyn i olika kommuner."

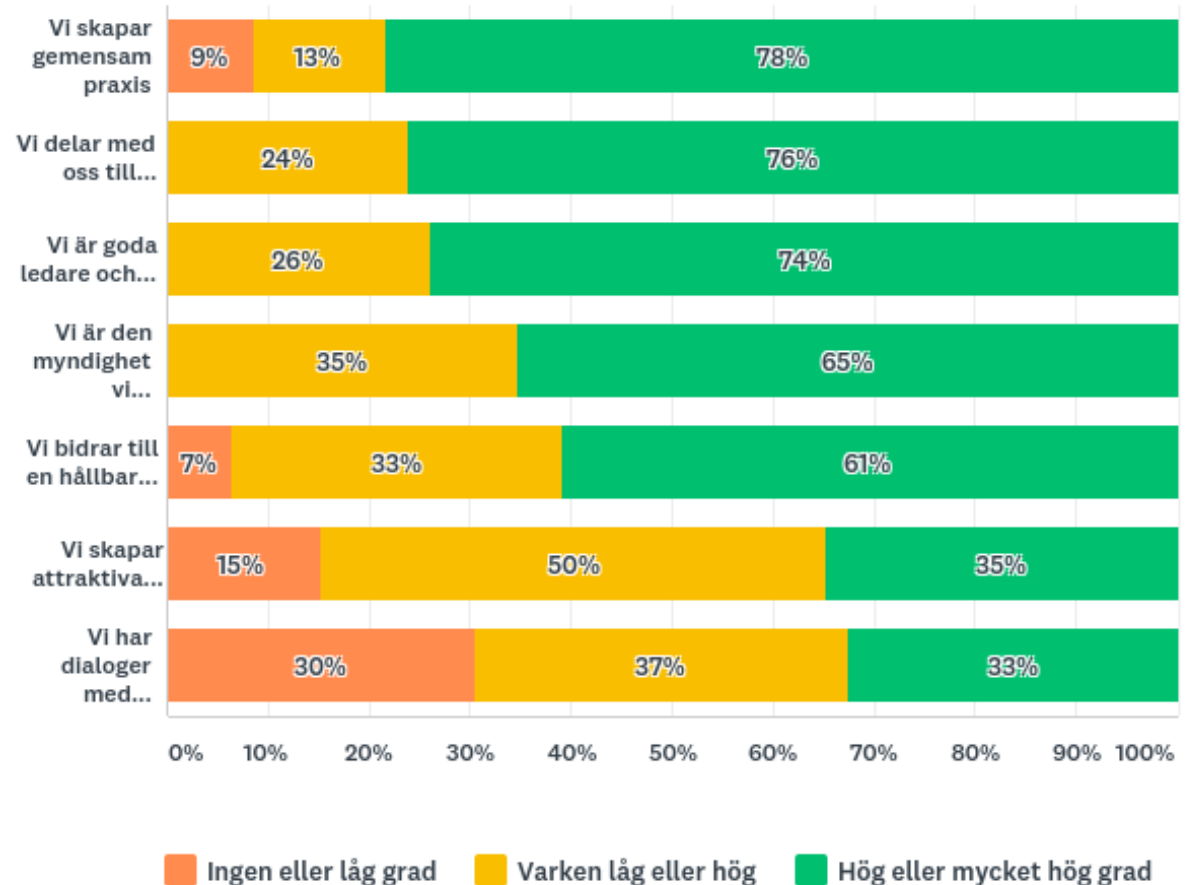
"Det handlar om att bidra till en stolthet över det jobb vi gör. Det kan ibland vara lite ensamt att fatta tuffa beslut, här blir det en trygghet att känna att man har kollegor i andra kommuner där vi kan bolla frågor tillsammans."

Miljösamverkans nytta och bidrag till det önskade läget

Har bidragit till en förflyttning mot "Det önskade läget"

- "Vi skapar gemensam praxis" och "Vi delar med oss" är de områden där miljösamverkan i störst utsträckning upplevs ha bidragit till en förflyttning mot den gemensamma visionen "Det önskade läget".
- "Vi har dialoger med andra aktörer i samhället" har fått lägst genomsnittsvärde – detta är något som målgruppen vill att miljösamverkan ska bidra till i högre utsträckning, exempelvis genom att bjuda in fler utomstående aktörer under olika träffar men också externa föreläsare på utbildningar som är verksamma inom den aktuella branschen eller som gjort en resa kopplat till bemötandefrågor. Här har det även funnits en del kommentarer från fokusgrupperna om att de haft svårt att se på vilket sätt just miljösamverkan bidrar till det målet/önskade läget. Dialogen sker trots allt på hemmaplan menar dom.
- Vad gäller arbetsplatsens attraktivitet upplevs miljösamverkan ha relativt liten påverkan och många av de svarande hade svårt att se kopplingen mellan miljösamverkans verksamhet och "Vi skapar attraktiva arbetsplatser". Det som några angett är att samarbetet inom miljösamverkan i viss mån underlättar för nya medarbetare på kontoren.
- Det är tydligt att miljösamverkan och de projekt som görs inom miljösamverkan hänger ihop väl med det som görs på "hemmaplan", de områden som beskrivs i det önskade läget är också en naturlig del av de lokala målen.

Figur 1. I vilken grad upplever ni att samarbetet inom miljösamverkan har bidragit till en förflyttning mot den gemensamma visionen "Det önskade läget"?

Resursåtgång och behov i miljösamverkan

Bidrar till stor nytta i relation till resursåtgång

- En majoritet (ca 70%) upplever att miljösamverkan bidragit med stor eller mycket stor nytta i relation till kostnaderna och ännu fler (ca 85%) bedömer att de har lagt mindre resurser i miljösamverkan än de annars hade behövt göra. Dock har framkommit i fritextsvaren att flera upplevt frågan om nytta i relation till kostnad som svår att svara på.
- Det finns inget uppenbart samband mellan dem som deltagit i hög utsträckning och de som upplever störst nytta. Inte heller har det gått att utläsa något tydligt storlekssamband mellan de kontor som angett att de lagt *mindre resurser* och de som angett att de lagt *lika mycket resurser* i miljösamverkan som de annars hade gjort, eller att miljösamverkan skulle skapa ett större värde för mindre kommuner/kontor.
- Några av de förslag som framkommit i fritextsvaren visar att en möjlighet att engagera sig i något av mindre omfattning, utbildningar och föreläsningar som görs tillgängliga för fler/under längre tid samt en förbättrad digital plattform skulle ge kommunerna större utväxling av samarbetet. Chefernas engagemang nämns också som en viktig faktor.
- Samtliga av de svarande har deltagit i åtminstone någon av miljösamverkans aktiviteter de senaste tre åren. Nästan 45 % av de svarande har uppgett att de skulle vilja vara delaktiga i högre utsträckning än idag men upplever att tids- och/eller personalbrist hindrar dem. Några anger även ekonomi som ett hinder samt önskemål om att andra projekt hade prioriterats.

Det är viktigt att antalet projekt hålls på en lagom nivå för att kommunerna ska orka/hinna med att engagera sig. På så sätt kan dessa projekt bli bra med bra kvalitet och inte bli stressade.

"Ibland skulle man kunna ha kortare och tillsynsinriktade projekt där man efteråt sammanställer resultatet och även gör pressutskick. Det behöver inte alltid handla om att bryta ny mark och skriva omfattande handledningar utan ibland kan målet vara att få gjort en massa tillsyn utifrån en enkel handledning."

"Många av oss vill vara mer delaktiga, men vi har resursbrist. Många av projekten som röstas fram är bra, men vi är bara med i dom där vi känner att det är stora behov av att vara med."

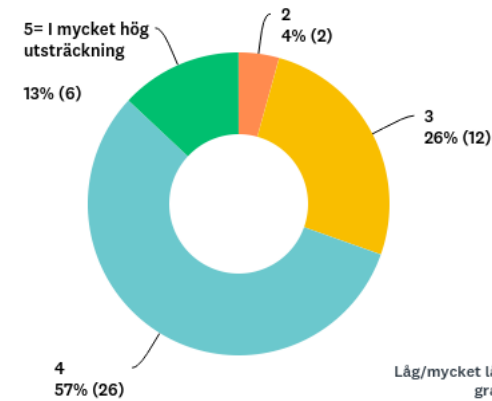
"Vi kanske behöver bli bättre på att återanvända, till exempel i tillsynsdelen i ett projekt. Vi gör ett jättejobb på vissa insatser och så körs det bara en gång."

Resursåtgång och behov i miljösamverkan

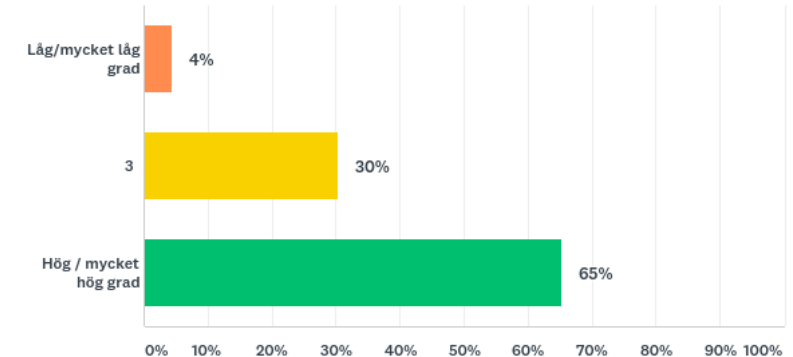
Svarar upp mot behov – men livsmedelsdelen något underutvecklad

- Många anser att det som görs inom miljösamverkan svarar mot de behov som finns (fler än hälften har angett i hög utsträckning och 13% i mycket hög utsträckning). Nära två tredjedelar upplever också att de får det stöd och den hjälp som de förväntar sig från miljösamverkan.
- Verksamhetsplaneringsprocessen upplevs som demokratisk och många upplever möjligheten att komma in med förslag som positiv. Å andra sidan har flera lyft att processen kanske är onödigt omfattande, att det kan vara svårt att få överblick på alla de förslag som lämnas in samt att ha koll på vilka projekt man tackat ja till. Det upplevs viktigt att kunna styra sin egen planering utifrån miljösamverkans planering, å andra sidan riskerar det att bli sårbart för enskilda kommuner om något av de gemensamma projekten sedan skjuts upp eller ställs in.
- **Livsmedel** och **enskilda avlopp** upplever sig inte så delaktiga i miljösamverkan idag. Vissa anger att de klarar sig bra utan miljösamverkan, och att behoven tillgodoses genom andra forum och nätverk, medan andra vill se att dessa områden prioriteras högre än idag. På frågan ”i vilken utsträckning är era livsmedelsinspektörer nöjda med miljösamverkan?” är det stor variation bland svaren, där vissa svarat ”i mycket låg utsträckning” och andra ”i mycket hög utsträckning”. Det är framförallt mindre kommuner som vill se ett ökat fokus på livsmedel och enskilda avlopp. Ett konkret önskemål som nämnts kopplat till detta är stöd i provtagning, till exempel genom gemensamma upphandlingar.

Figur 2. I vilken utsträckning stämmer det som görs inom miljösamverkan överens med era behov?

Figur 3. Upplever ni att ni får det stöd och den hjälp från miljösamverkan som ni förväntar er?

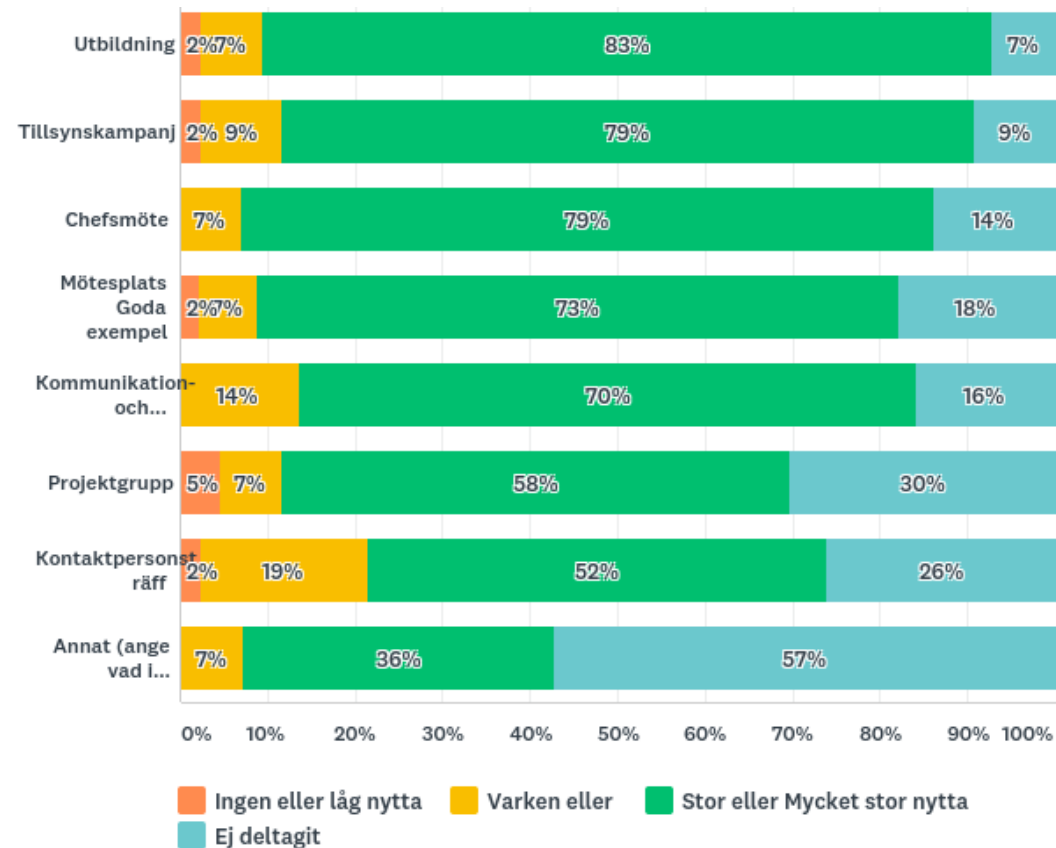
”Vi upplever att hälsoskydd och livsmedelsfrågor prioriteras lägre och det är inte så många intressanta projekt som genomförs. Det är svårt att alla får rösta på projekten då en del projekt aldrig får tillräckligt höga poäng för att kvala in även om miljönyttan, lagefterlevnad m.m. skulle vara hög.”

Aktiviteter och material

Utbildningar och tillsynskampanjer mest givande

- Det är uppenbart att de deltagande aktörerna är nöjda med de flesta aktiviteter som genomförts inom miljösamverkan. Runt 80 procent av de svarande är nöjda eller mycket nöjda med insatserna. Högst andel nöjda är det på utbildningar, tillsynskampanjer och chefsmöten.
- Tillsynskampanjer och utbildningar upplevs vara givande aktiviteter och är också de aktiviteter som flest deltagit i. De gemensamma kampanjerna upplevs ge draghjälp och stor utväxling i förhållande till insatta resurser. Utbildningarna via miljösamverkan upplevs vara mer kostnadseffektiva för kommunerna och någon har också angett att de är mer tillgängliga (i regionen).
- Att delta i projektgrupp har inte fått lika högt betyg, det är å andra sidan inte heller lika många som deltagit i en projektgrupp under verksamhetsperioden. 5 procent uppger att nyttan av att delta varit låg, vilket sticker ut något i förhållande till det övriga resultatet. Kontaktpersonsträffar upplevs ge lägst nytta, vilket kan bero på att nyttan är dåligt kommunicerad till övriga medarbetare på ett kontor. Vid fokusgrupperna så anser de intervjuade att kontaktpersonsträffarna har fungerat bra.
- En förändring som skett under de senaste åren är att andra statliga myndigheter har blivit mer aktiva med nationella projekt. Här handlar det om expertmyndigheterna, exempelvis Naturvårdsverket och Livsmedelsverket. Det här innebär en utmaning när det gäller att planera in rätt aktiviteter vid rätt tillfällen.

Figur 4. Upplevd nytta av aktiviteter inom ramen för miljösamverkan

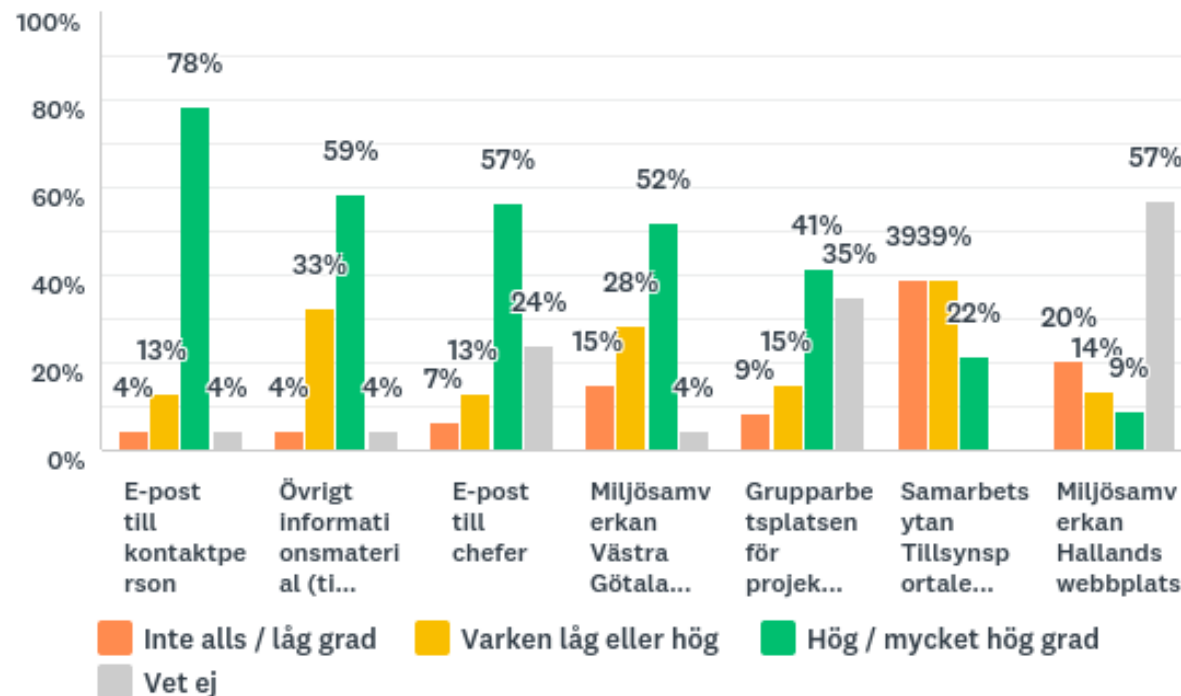
”Det vore ju toppen om vi kunde få ett digitalt stöd för att kunna spela in föreläsningar m.m. Särskilt med tanke på hur många nya vi får direkt från skolan. Det finns mycket skrivet kursmaterial idag, men det kan vara lite svårt att ta till sig.”

Kommunikation och verksamhetsplan

Tillsynsportalen upplevs inte användarvänlig

- **Kommunikation via e-post** upplevs fungera väl, såväl till kontaktpersoner som chefer, medan de webbplatserna får lägre betyg, bland annat på grund av svårighet att navigera. Miljösamverkan Hallands webbplats upplevs mindre ändamålsenlig än Miljösamverkan Västra Götalands, å andra sidan har den en snävare användarkrets.
- **Tillsynsportalen** har fått lägst betyg och fritextsvaren visar att den upplevs svårtillgänglig, rörig och förlegad. Flera menar också att svar på de frågor som ställs dröjer och att de diskussionsforum som finns inte är tillräckligt aktiva. Många har lyft behovet av att utveckla Tillsynsportalen och de förbättringsförslag som angetts rör inloggning, interaktivitet och nätverkande, användarvänlighet och förenklad struktur. Många har också framhållit vikten av att fler måste använda portalen mer aktivt och efterfrågar uthållighet och fortsatt ”marknadsföring”.
- Fler än en tredjedel av de svarande har uppgett ”vet ej” på frågan om hur ändamålsenlig grupparbetsplatsen för projekt- och arbetsgrupper är vilket indikerar ett lågt användande av denna.

Figur 5. Hur ändamålsenliga upplever ni att följande kommunikationskanaler inom miljösamverkan är?

Kommunikation och verksamhetsplan

Mer digitalt arbetssätt är efterfrågat

- Flera upplever kommunikationen inom miljösamverkan som spretig där information distribueras på flera olika sätt och de olika plattformarna gör det svårt att veta var olika dokument kan återfinnas. Det verkar råda en viss oklarhet vilken funktion webbplatserna ska fylla relativt tillsynsportalen och den nationella webbplatsen (Miljösamverkan Sverige).
- Det har skett stora förändringar i arbetssätten för de deltagande kommunerna och handläggarna sen miljösamverkan (västra Götaland) startade 1999. Idag är arbetssätten mycket mer digitala och det finns en helt annan förväntan på såväl tillgängligt material som kommunikationsmöjligheter.
- En viktig utveckling är den om digital dialog, en möjlighet (det finns nationellt i någon mån) att ställa frågor i ett forum och dela goda exempel. Det finns också en önskan om mer av e-learning, där tidigare utbildningar spelas in och görs tillgängliga. Alternativt att det görs specifika webbutbildningar.
- Diskussionerna i fokusgrupperna visar att det finns en stor medvetenhet om att Tillsynsportalen inte lever upp till förväntningarna för en modern samarbetsyta. Det är samtidigt en stor investering att rusta upp den till ett mer modernt format som samtidigt lever upp till kraven på såväl informationssäkerhet som tillgänglighet.

”Värt att nämna är att många av dessa dokument inte hittats genom att söka på aktuella hemsidor/portalen, utan istället genom att de har ”googlats” fram.”

”En del saker hamnar på hemsidan och en del på tillsynsportalen, vet inte riktigt varför. Men vi behöver tänka över vad vi ska lyfta ut på den externa hemsidan.”

”En del upplever fortfarande stora problem med att logga in på tillsynsportalen och att de blir utkastade lite då och då (trots återkommande kontakt med personal hos miljösamverkan). Det gör att portalen inte blir så lockande att använda för vissa. Men många på förvaltningen tycker dock att portalen fungerar alldeles utmärkt!”

”Det vore bra om utbildningstillfällen filmas, dokumenteras bättre mm. Utbildningar är annars bara tillgängligt för de personer som har gått kursen - vilket är synd med tanke på hur mycket jobb som har lagts ner på projekten.”

Kommunikation och verksamhetsplan

Planeringsprocessen passar kommunernas planering men är något omständlig

- Den verksamhetsplanering som nu görs årligen är en omfattande process som innefattar ett stort mått av delaktighet. Här finns det en önskan från representanter för miljösamverkan att inte lägga mer tid än nödvändigt på denna. Samtidigt måste detta balanseras mot den viktiga delaktigheten. Några av cheferna lyfter i en fokusgrupp fram att urvalsprocessen kanske kan göras enklare. Det läggs stort fokus på omröstning, urval och motivering när vi egentligen kanske ändå vet från början i beredningsgruppen vilka projekt som är önskvärda.
- De svarande kommunerna är samtidigt nöjda med processen som den ser ut idag. Det är drygt 70 procent som upplever den som bra. Kommentarer visar att det som upplevs som bra är att passar bra ihop med den kommunala verksamhetsplaneringen (dock inte i alla kommuner) och att alla har möjlighet att lämna förslag. Det som upplevs mindre bra är att det är svårt att få en överblick över de projektförslag som finns inlämnade och att processen kan vara lite för lång vilket gör att en del projekt i värsta fall hinner bli inaktuella.
- Kopplat till detta finns det också en önskan om fler lite mindre projekt. En större möjlighet att haka på i mindre sammanhang utan att behöva lägga sådär jättemycket tid på deltagandet.

”Kan kännas lite lurigt att ha koll på vilka projekt man har tackat ja till. Finns det något bra system för hur man redovisar svaren och vad som faktiskt kommer att bli av?”

”Fördelen med processen är att den är demokratisk. Det innebär tyvärr också att processen blir väldigt lång.”

”Det är positivt att planeringen och verksamhetsplanen är längre fram i tiden. Det underlättar när man gör treårig behovsutredning och tillsynsplan. Framförhållning är uppskattat för vår planering.”

Slutsatser och rekommendationer

Slutsatser av utvärderingen

Nytta i relation till kostnaderna

Vi kan börja med att konstatera att Miljösamverkan hos kommunerna upplevs ge stor nytta i relation till kostnaderna. Av de svarande så bedömer 85 procent att de har lagt mindre resurser i miljösamverkan än de annars hade behövt göra för att genomföra samma insatser. En klar majoritet (ca 70%) upplever att miljösamverkan bidragit med stor eller mycket stor nytta i relation till kostnaderna.

På de konkreta insatserna/aktiviteterna som gjorts inom miljösamverkan är resultaten snarlika för dessa. Det är mellan 80 och 95 procent som upplever stor eller mycket stor nytta med aktiviteterna. Det är dessutom en rätt jämn uppfattning om nyttan med de olika aktiviteterna. Utbildningarna och tillsynskampanjerna är de som upplevts ge allra störst nytta.

För mindre kommuner är det också viktigt att miljösamverkan ger en ökad genomförandekraft. Det blir möjligt att göra insatser som annars kanske inte skulle göras, eller som åtminstone skulle kräva stora resurser för den enskilda organisationen.

Många kommuner uppger också att dom skulle vilja vara engagerade i större utsträckning än idag vilket är ett gott betyg för verksamheten.

För att öka nyttan finns det en önskan om att utveckla kommunikationskanalerna ytterligare och att låta framtaget material leva längre. De digitala samarbetsytorna fungerar inte som de borde, framför allt gäller detta Tillsynsportalen. Problemet är inte nytt för länsstyrelserna.

De som arbetar med frågor kopplade till livsmedel och enskilda avlopp upplever sig inte så delaktiga i miljösamverkan idag. Här finns det dock två motpoler mellan dem som vill att dessa områden får större plats inom miljösamverkan och de som inte ser samma behov. Det är framförallt de mindre kommunerna som vill att frågorna prioriteras högre.

Så nära är verksamheten att leva upp till ”det önskade läget”

De områden där miljösamverkan anses ha bidragit mest till det önskade läget är genom en mer likvärdig tillsyn mellan de ingående organisationerna. Flera lyfter också fram att verksamheten kan bedrivas mer effektivt genom den kunskap som byggs upp och delas mellan organisationerna. En annan viktig nyttoaspekt är den kollegiala gemenskapen. Här finns en möjlighet till professionellt utbyte inom olika områden.

Att skapa attraktiva arbetsplatser och bidra till bättre dialog med andra aktörer är områden där miljösamverkan bidragit mindre enligt enkätresultatet. I intervjuer med fokusgruppen antyds att det kan vara för att dessa delar är mer tydligt kopplade till verksamheten ”på hemmaplan”.

I en av fokusgrupperna lyftes frågan om att miljösamverkan framför allt skulle bidra till att ”vi är den myndighet vi själva vill möta” och att detta borde vara i fokus. Dom andra punkterna i det önskade läget är egentligen alla förutsättningar för att kunna bli den myndigheten.

Rekommendationer om framtida inriktning

Så bör miljösamverkan vara organiserad kommande år

- Vi rekommenderar att miljösamverkan ska fortsätta sin verksamhet. Det är uppenbart att miljösamverkan är en uppskattad samverkansform för aktörerna som ingår i samarbetet. Den anses bidra till en utveckling av verksamheterna på ett sätt som inte skulle vara möjligt att lösa varje organisation för sig.
- Det är utmanande att möta alla olika behov som kommunerna har. Vissa vill ha mer specifika utbildningar och andra mer generella. Vissa vill engagera sig i projektgrupper medan andra vill ha möjlighet att delta i mindre aktiviteter som inte kräver lika omfattande insatser.
- Kontaktpersonernas roll kan utvecklas genom att stärka deras möjligheter till dialog på hemmaplan. Här kommer chefernas engagemang att vara avgörande, om miljösamverkan i högre utsträckning kan nå cheferna så kan också kontaktpersonernas roll utvecklas. Samverkan för cheferna behöver därför också stärkas ytterligare.
- Verksamhetsplaneringen är en viktig förankringsåtgärd. Men vi anser att den idag är för tungrodd och kan förenklas. Här ser vi ett antal förbättringsåtgärder som diskuterats i styrgrupperna för de två samverkansorganisationerna:
 - Att ha en mer långsiktig plan med förslag till aktiviteter för två år framåt
 - Att cheferna i högre utsträckning bidrar till en gemensam riktning för önskade aktiviteter
 - Att snabbare gå till beslut och korta ner omröstningsmomentet

Miljösamverkan bör fokusera på följande områden

- Det är inga aktiviteter som sticker ut som mindre önskvärda hos de svarande kommunerna. Det är utbildningarna och tillsynskampanjerna som anses ge störst nytta. Men alla områden uppges vara viktiga med runt 80-90 procent som uppger att de gett stor eller mycket stor nytta.
- En insats som kräver mycket resurser i anspråk och som från ”centralt håll” bedöms dra mycket resurser är Mötesplats goda exempel. Med drygt 70 procent av de svarande som tycker mötesplatsen ger stor nytta finns det utrymme att överväga om den kan genomföras i en mindre omfattning.
- En punkt som kan påverka såväl omfattningen som inriktningen på insatserna är önskan om att uppdatera befintligt material. Här finns en möjlighet att med relativt små medel bidra med stor nytta. Utmaningen är att hela tiden kunna uppdatera materialet för att nå en tillräckligt hög säkerhet i att det alltid är aktuellt.

Rekommendationer om framtida inriktning, forts.

Förbättringar för att få större utväxling av insatta resurser

- Mycket har hänt sen miljösamverkan startades 1999, här kan det behövas uppdateringar i förhållande till såväl övriga myndigheter som andra samverkansinitiativ i landet. Här spelar den digitala kommunikationen en avgörande roll. Det finns många önskemål i enkäten på andra sätt att dela information med varandra. Här finns det idag ett flertal kanaler, allt från e-post till den gemensamma Tillsynsportalen.
- De organisationsspecifika webbplatserna (Västra Götaland och Halland) används inte i någon större omfattning, de är också svåra att bevara med nuvarande utformning. Det finns för mycket information som inte har säkrats ur ett personuppgifts-perspektiv. Därför bör miljösamverkan arbeta för att flytta information till andra ytor, exempelvis till den nationella hemsidan och till Tillsynsportalen eller en eventuell ny samarbetsyta.
- För att i högre grad kunna möta kommunernas behov av kortare och mindre insatser kan miljösamverkan fokusera mer på de mindre uppdragen/projekten. Projektledningen är en kritisk faktor för att få samverkan att fungera och vi ser det som viktigt att reflektera kring var projektledningen gör mest nytta. Att erbjuda möjligheter till att delta i kortare aktiviteter och med ett mer begränsat deltagande är en viktig komplettering till pågående projekt. Här kan eventuellt också projektadministrationen minskas något.

Tillsynsportalens utveckling

- Det som sticker ut som ett särskilt tydligt förbättringsområde är den digitala kommunikationen. Digital kommunikation sker via mejl, egen hemsida samt Tillsynsportalen. Framför allt Tillsynsportalen ses som undermålig hos de vi har samtalat med.
- För att kunna förbättra Tillsynsportalen behöver det genomföras ett byte av plattform från Länsstyrelsens intranät till en annan lösning vilket kan vara en omfattande process. Vi föreslår att andra lösningar undersöks innan dess:
 - Se hemsida, tillsynsportal och annan kommunikation som en helhet
 - Går det att ytterligare förenkla inloggningen till Tillsynsportalen?
 - Finns det möjligheter att använda den nationella hemsidan för miljösamverkan i större utsträckning än idag?
 - Kan utveckling av hemsida och andra kommunikationskanaler ske i samordning med andra Länsstyrelser miljösamverkan?
 - Samtidigt som vägledningsmaterial och handläggarstöd har använts i hög utsträckning kanske en del material kan inhämtas från centrala myndigheter och verk – satsa mer på tillsynskampanjer och utbildningar.
 - Går det att utveckla digitala forum i större utsträckning? Där dialog kan föras med de olika samverkande kommunerna (se exempelvis: deladigitalt.se).

PRE ERA

Göteborg

Järntorget 2
413 04 Göteborg
Sweden
gbg@preera.se
+46 (0)31-750 90 00

Stockholm

Kungsgatan 64 (vån 7)
111 22 Stockholm
Sweden
sthlm@preera.se
+46 (0)8-410 740 00